

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

ŚLIZÓW

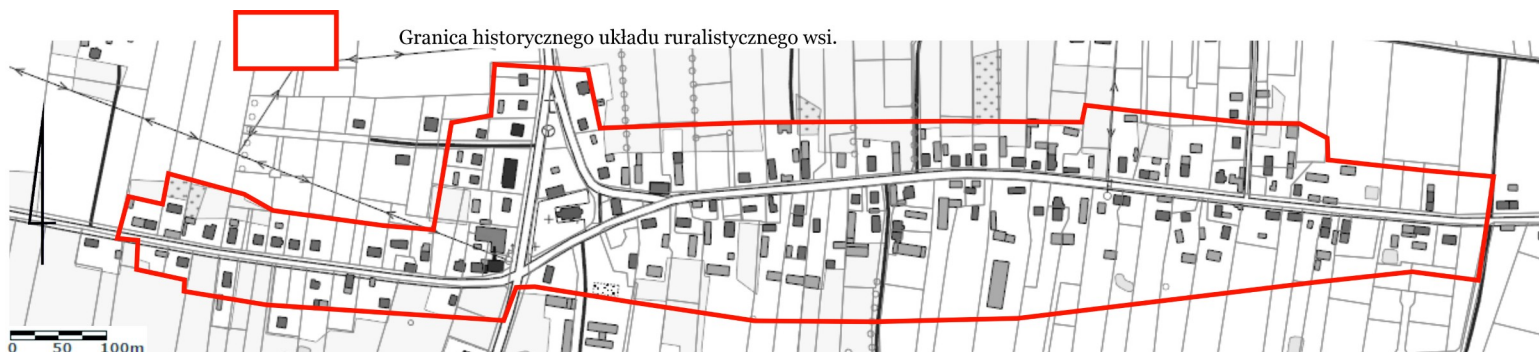
1. Nazwa

Historyczny układ ruralistyczny wsi

2. Czas powstania

1260, 1549, 1758, 1851, 1945

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **OLEŚNICKI**

Gmina **SYCÓW**

6. Współrzędne geograficzne

51°16'22"N 17°42'59"E

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne

rolnicze

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Poprzednie nazwy miejscowości: 1260 r. - Slizow; 1296 r. - Slisow; 1376 r. - Slyczow; ok. poł. XVIII w. - Schleise; 1787, 1818 r. - Schleisse; 1829 r. - Schleuse; 1830 r. - Schleisse, Slizów; 1845 r. - Schleisse, Kirchlich Sleusse, Slizów; 1876 r. - SchleiBe; 1873, 1890, 1891 r. - Schleise; 1902, 1912 r. - Schleisse, Schleisse; 1937, do 1945 r. - Schleise. **Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi:** Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej-pierwotnej. Do połowy XIX w. funkcjonowały obok siebie obie nazwy - polska i niemiecka. **Historia wsi i dóbr:** W dokumencie datowanym na 01. 06. 1260 r. wzmiankowano, należący do biskupa lubuskiego Wilhelma, majątek Ślizów. W 1286 r. i 1477 r. w dokumentach biskupstwa z tego okresu wymieniani są ślizowscy proboszczowie. Ok. 1400 r. Ślizów (majątek i gmina) był posiadłością biskupstwa lubuskiego, któremu zapewne został подарowany jeszcze przez pierwszych książąt śląskich. W 1549 r. baron Joachim von Maltzahn oderwał Ślizów od biskupstwa lubuskiego i stworzył z niego swoje dobra skarbowe. W XVI-XVII w. majątek parafialny oraz dwa należące doń gospodarstwa chłopskie, razem 4 włóki, zostały bezprawnie odebrane kościołowi i przyłączone do obszaru folwarku. W czasie reformacji kościołem zawładnęli protestanci, w latach 1598-1633 r. - katolicy. Wizytacja z 1666 r. roku notuje, że kościół zbudowany był całkowicie z drewna, z wyjątkiem sołtysa wszyscy mieszkańcy wsi byli katolikami. W 1758 r. we wsi działa szkoła katolicka. W spisie inwentarza z 1793 r. figuruje nowo wybudowany dom parafialny, służący jako szkoła. W 1830 r. dobra w Ślizowie stanowią fidelkommis. W 1846 r. - rozbiórka kościoła. W 1851 r. budowa nowej, murowanej świątyni. W 1912 r. pod nazwą Ślizów wymieniany jest majątek i gmina wiejska. Wieś Ślizów składa się z trzech części. Zasadniczą część stanowi historyczny Ślizów- ulicówka o osi wschód-zachód. Główna droga wiejska rozwidła się przy zachodnim krańcu. W rozwidleniu tym, na niewielkim podwyższeniu znajduje się kościół z cmentarzem. Od zachodu teren kościoła ogranicza szosa Dziadowa Kłoda - Syców o osi północ-południe. Drugą część wsi stanowi zabudowa zlokalizowana przy przedłużeniu na zachód, poza skrzyżowanie z szosą, południowego ramienia głównej drogi wiejskiej. Trzecią częścią wsi jest zabudowa zlokalizowana na północ od tego skrzyżowania, po lewej stronie szosy, wzdłuż niej oraz przy drogach poprzecznych. Zabudowa historycznej wsi jest zagrodowa, zwarta, w przeważającej mierze szczytowa. W wykończeniu zewnętrznych lic ścian dominuje cegła. Zachowany jest zasadniczy układ miejscowości.

Bibliografia:

- Knie J.: Alphabetisch-statistisch-topographische Übersicht der Dorfer, Flecken, Städte und anderen Orte der königliche Preussische Provinz Schlesien, Breslau 1845
- T. Kułak, W. Mrozowicz: Syców i okolice. Od czasów najdawniejszych po współczesność; Wrocław-Syców 2000
- Lutsch H.: Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien, Bd II, Die Kunstdenkmäler der Landkreise des Reg.- Bezirks Breslau, Breslau 1889
- Schlesisches Güter-Adressbuch. Verzeichnis sämtlicher Rittergüter und selbständigen Gutsbezirke, sowie der grosseren Landgüter der Provinzen Nieder- und Oberschlesien Breslau 1886, 1891, 1912, 1926, 1937
- Zimmermann F. A.: Beiträge zur Beschreibung von Schlesien, Brieg t. IV 1785; t.VII 1787

Materiały kartograficzne:

- Messtischblatt, pomiar 1887 r., nowelizacja 1929 r., wydanie 1932-1940 r.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, ochrona dominant, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona zespołu kościelnego, folwarcznego i parku.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

czerwiec 2023
Justyna Kość